

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kakaj vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tvenavstrijke Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kakaj“ deluje 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, — Inserate se plačuje od enostopne petitvise na enkrat 12 vin. za dvakrat 25 vin. za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne saptre reklamacije so poštno proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca ob 10. uri dopoldne v Mariboru. Med drugimi govori državni in deželni poslanec Fran Povše iz Ljubljane. Vsi pristaši vabljeni!

Velika noč — vstajenje.

Prva Velika noč in prvo vstajenje k novemu življenju je v davni preteklosti.

Mesto Kairo v Afriki ima zanimiv muzej. Obiskovalcu se zdi, da je prišel v grobišče, v katakombe. Na vseh stenah, na vseh mizah, ob vseh kotih ti štrlijo nasproti mumije faraonov, nekdanji tako ponosni vladarji v starem Egiptu, ki so že več ko par tisoč let pred Kristusom sloveli po svoji moči, po svoji omiki, po svoji umetnosti. V svojem lirepenenju po nesmrtnosti so si vedeli ohraniti svoja trupla nestrojnena, mumije jim pravimo. Velikanska grobišča so si napravljali, zidali okoli njih razne stavbe, stolpišča in svetišča. Roka raziskovalcev starin jih je izkopala iz teme preteklosti ter jih spravila v muzeje. In tam lahko opazuješ te orjake iz davnih dni, kakor gledaš drugi drobiž po muzejih.

Toda nekdanj so bili močnejši, strašni svojih sedov in svojih podložnikov. In to močnost, to strahovlado, je občutil tudi majhni izraelski narod, ki je živel na njihovem ozemlju ob staroslavnem Nilu. Zatiiran, zaničevan, teptan je bil Izrael, obsojen od Faraonov, da služi samo oholim gospodarjem egiptovskim.

Hudo je bilo takrat, biti Izraelce. Ali ne bi bilo takrat boljše, zatajiti izraelsko narodnost, se potujčiti in postati Egiptčan? Enemu se je posrečilo, priti celo na kraljevski dvor. Mojzes se imenuje tisti izraelski otrok, ki ga je posinovila faraonova kraljčica, ga dala poučiti v vseh vedah in vzgojiti kot kraljiča. Kako lepa prihodnost se mu je nudila, če bi bil zatajil svoj narod!

A Mojzes je čutil v sebi izraelsko kri, ni maral zatajiti svoje matere; hotel je biti raje teptan in zaničevan za svoje ljudstvo, kakor pa, da bi bil živel v slavi in časti kot Egiptčan — odpadnik. Odločno se je postavil na stran Izraelcev in bil radi tega v smrti nevarnosti, tako, da je moral pobegniti iz Egipta.

Ali Bog se je ozrl na teptano ljudstvo, slišal je z nebes stok in jok ter poslal ravno istega Mojzesa, gorečega ljubitelja svojega ljudstva, v Egipt nazaj, da reši ljudstvo in ga privede v obljubljeno deželo.

Pomladanska noč okoli leta 1449. pred Kristusom je bila ona Velika noč, ki je pokončala oholost Egiptčanov, Izraelcem pa pripeljala jutranjo zarjo boljše bodočnosti, veselo vstajenje k novemu, svobodnemu življenju v ljubezni božji.

In prišla je druga, za vse narode in vse kraje presrečna Velika noč. Ob začetku krščanske dobe je bilo. Vse človeštvo je stokalo v zmoti spoznanja in zmoti greha. Človek ni bil več podoba božja, ampak reven črvicek, ki se je potikal po zemlji v temi zmot in pregreh.

Pa prišla je ona, na vekov veke znamenita Velika noč. Kristus, Sin božji, Odrešenik sveta, jo je povzročil. Premagal je smrt, strl in zdrobil okove zmot in pregreh ter vse človeštvo pripeljal k vstajenju, od greha k svobodnemu življenju, k življenju v resnici in pravici, k življenju iz vere in po veri, k božjemu, presrečnemu življenju v milosti in ljubezni troedinega Boga.

Izraelci so po svoji prvi Veliki noči praznovali vsako leto pozneje ta dan, in kristjani praznujemo vedno spomin prve krščanske Velike noči. O, da bi praznovali vsakokrat Veliko noč s takimi občutki, kakor so jo obhajali priče prvih Velikih noči! Da bi nam vsakokrat prinesla Velika noč tudi svoje sado: vstajenje, novo življenje v milosti in ljubezni božji!

Vsak človek in vsak narod pa obhaja od časa do časa svojo posebno Veliko noč, svoje posebno vstajenje.

Letos obhajajo naši slovanski bratje na Balka-

nu izvanredno Veliko noč. Kakor Izraelci, tako so bili tudi ti narodi skoro enako dolgo teptani in zaničevani od ohollega Turčina. Prišla pa je Velika noč, ki je „v znamenju križa“ uničila oholost krutih Turkov ter pripeljala prej zatiranim in zaničevanim narodom vstajenje k svobodi, k novemu življenju omike in blagostanja. Nekdanji tako močnejši sultane bomo v Evropi kmalu hodili ogledovat le kot mrliče v grobiščih v Odrinu, na Kosovem polju in drugod. Zmagoslavni balkanski narodi se pa po svojih junaških zmagah pozdravljajo z velikonočnim pozdravom: Kristus voskres, Kristus je vstal, v istini je vstal.

Mili slovenski narod moj, kako Veliko noč in kako vstajenje pa obhajaš ti? Obhajaš ju s Kristusom Zveličarjem v miru v svojih srehi. Pripravljaš si v teh dneh svojo Veliko noč pri Njem, ki je povzročitelj prave Velike noči in pravega vstajenja v milosti in ljubezni božji. Blagor ti!

Kot narodu ti pa še ni napočila prava Velika noč in pravo vstajenje. Nasprotno. Zapostavljanje, zatiranje, kršenje pravic se vidi tuintam. Toda drugim narodom je privedla Veliko noč; neomajno udanost v pravičnost božjo, zvesta vstrajnost kljub krivici in zaprekam, pogumna vera in zaupanje v znamenje Križanega, ki je vsem ljudem in vsem narodom pripravil Veliko noč in vstajenje k sreči, večni in častni. Zato nimamo poviha obupavati, ampak Velika noč nam vliva novo moč in novo življenje v naše krepke žile k vstrajnosti in pogumu.

Zato se z veseljem pozdravljamo: Kristus je vstal, Aleluja!

Na Balkanu.

Rusija in Avstrija sta sicer začeli odpoklicevati svoje vojaštvo z rusko-avstrijske meje, toda napetost traja nedvomno naprej in vojskino nevarnost ni nič manjša, nego je bila pred razoroževanjem. Kajti razlog napetosti ne leži ob rusko-avstrijski meji, ampak na Balkanu. Rusija izrečno podpira balkansko zvezo, dočim ima Avstrija svojo Albanijo, za katero se sedaj prepira skoro s celim svetom. Avstrija izjavlja vsak dan, da ne bo pripustila Skadra Črnogorcem, toda Črnogorci se za to nič ne zmenijo in nadalje obstreljujejo Skader. Na posvetovanju poslanikov v Londonu pritiska Avstrija, da bi se vendar že začele vevlasti resno posvetovati o mejah bodoče Albanije. Toda Rusija zna vsak dan preprečiti, da se to posvetovanje ne vrši. Nadalje želi Avstrija, da vevlasti odločno prepovedo Črnogorcem napadati Skader in Srbom pošiljati pred Skader pomožne čete, toda vevlasti se obotavljajo, a Črnogorci ter Srbi grede dalje svojo pot. To očitno ustavljanje balkanskih zavveznikov željam avstrijske vevlade bi se ne dočejalo, ako bi zavvezniki ne vedeli, da jim vsak trenutek priskoči ruski stric na pomoč, ako bi bilo treba. Gotovo bi tudi Srbija že davno ubogala Avstrijo ter odpoklicala svoje čete iz Drača in drugih albanskih obmorskih mest, ako bi ne vedela, da se ji ne more nič zgoditi, ker ji je vsak čas ruska pomoč na razpolago. Istotako se Grki nič ne brigajo za avstrijske ugovore ter po zajetju Janine čisto hladnokrvno zavzemajo mesto za mestom, ki bi baje tudi morala pripadati Albaniji, in se bližajo albanskemu morskemu obrežju.

Vesti o dogodkih v Odrinu in okoli Odrina je treba sprejeti z največjo previdnostjo, ker prihajajo iz zasebnih krogov. Pravzaprav nimajo Bolgari nobenega poviha, tvegati splošen naskok ter žrtvovati velikansko število vojaštva, kajti to ve celi svet, da bo Odrin njihov, ako jih Turki ne premagajo pri Cataldici in Galipolu, kar pa se nikomur ne zdi verjetno, kajti v turškem taboru in Carigradu samem še vedno ni sloge in edinosti. Mladoturki sicer postopajo z vso brezobzirnostjo, toda vsaka sila ima svoje meje, kjer se začne odpor. Izpred Cataldice in Galipola ni nobenih vesti.

Odrin pred padcem?

Položaj v Odrinu je brezupen. Hrači poveljnik Sukri-paša leži baje bolan v postelji, poveljništvo trdnjave je izročil drugemu častniku. To je za Odrin hud udarec, ker Sukri-paša je bil res pogumen poveljnik, pravcati šukni-paša, kakor so ga dobrovoljni nasledovalci vojnih dogodkov imenovali. V Odrinu gre zaloga živeža h koncu, nekateri listi poročajo, da ima Odrin hrane le še za nekaj dni. Vsak vojak dobi na dan samo mal hlebec kruha in kosček sira, prebivalstvo pa dobi vsak teden dvakrat gorko juho. Vo-

jaki so strahovito izmučeni. Nač 200 vojakov in 20 častnikov je zbežalo iz Odrina v srbski tabor. Utekli so, ker so trpeli hudo lakoto. Posebno primanjkuje Odrinu tudi kuriva. Bolgari so postavili na višine pred mestom 14 novih težkih topov, s katerimi so že začeli obstreljevati mesto. Padec Odrina je skoro gotovo neizogiben.

Kakor poročajo listi, vest o bolezni Sukri-paše ni uradno potrjena.

Skader gori.

Za Skader se vrše zadnji boji. Črnogorsko-srbske oblegovalne čete so se z vso silo od vseh strani navalile na mesto in utrdbi. Glavno poveljstvo skupne oblegovalne armade ima sam črnogorski kralj Nikita, srbskim oddelkom pa zapoveduje general Peter Bojanovič. Novi težki oblegovalni topovi, katere so poslali Srbi pred Skader, so že na svojih mestih. Dne 14. marca se je pričelo strahovito obstreljevanje iz oblegovalnih topov na utrdbi in mesto samo. En del mesta gori. Obstreljevanje mesta iz srbskih velikih topov je bilo zelo uspešno. Pričakuje se, da sledi temu obstreljevanju splošni glavni naskok Srbov in Črnogorcev na mesto. Položaj v obleganem mestu je obupen. Vsak čas se pričakuje, da se bo izpolnila Črnogorcem srčna želja: Zavzetje Skadra.

Turška križarka „Hamidije“ napadla Srbe in Grke.

Listi poročajo: Iz Dardanel ubegla turška križarka „Hamidije“ se je dne 11. t. m. pokazala pred Dračem ter oddala 50 strelcev na nek hrib, na katerem so bile utaborjene srbske čete. Umaknile so se sicer takoj za hrib, a vendar je bilo baje ubitih 10 in ranjenih tudi 10 srbskih vojakov. Na poslopjih so napravile krogle veliko škodo. Prebivalstva se je polastil grozen strah. Nato je „Hamidije“ odplula proti italijanski obali. Drugi dan, dne 12. t. m., se je pojavila pred Sv. Ivanu v Meduji. Pred vhom v luko je baje uničila 4 grške parnike, ki so prevažali vojaštvo, živež in strelivo. K sreči se je 4000 srbskih vojakov, ki so bili na parnikih, že poprej izkrcalo. Tudi strelivo so spravili Srbi že poprej na suho. Ubityh je 50 vojakov, okoli 100 pa ranjenih. Tudi več poslopij je poškodovanih. Ko je „Hamidije“ obstreljevala srbsko taborišče, je bil v pristanišču Sv. Ivan Meduanski tudi avstrijski parnik „Skutari“, ki pa ni bil poškodovan. Malo pred napadom „Hamidije“ se je peljal črnogorski prine Mirko na kraljevi jadrnici iz Bara v Dulčinj, da gre v taborišče generala Martinovića. Jadrnica je zapazila turško ladjo ter se je skrila v neko zakotno pristanišče. Grške bojne ladje sedaj prežijo na „Hamidijo“. Poveljniki grških ladij upajo, da „Hamidijo“ zajamejo in jo uničijo, ali pa zazejejo ob italijansko obal, da se umakne v kako nepristransko italijansko pristanišče, kjer se razoroži. Kapitani napadenih grških prevoznih parnikov pridejo v preiskavo, ker so brez spremstva vojnih ladij pluli s svojimi parniki v Drač in Meduo.

Turkom prijazni listi proslavljajo to drzno pomorsko klatenje križarke „Hamidije“ kot najsvetlejšo točko v poteku druge balkanske vojske. Toda niti to smelo klaviteštvo ni turška zasluga, zakaj poveljnik križarke ni Turek, temveč angleški pomorski oficir Flooth, ki je ob začetku vojske stopil v turško službo.

Grki zmagujejo dalje.

Iz Janine se poroča, da prodirajo grške čete v Epiru dalje. Dosedaj so zasedli Grki skoro brez boja že več važnejših postojank, posebno severno od Janine. Tako so se dosedaj polastili Grki mesta Ljaskovike in Konjice, ne da bi naleteli na kak odpor. Prebivalstvo sprejema Grke kot svoje rešitelje. Severozapadno od Janine so si osvojile grške čete mesteca Premeti. Turki so zapustili tudi sosednje postojanke Berat in Delvinaki. Večina turških čet v Epiru beži v albanske gore.

Rezervisti gredo domov.

Avstrija in Rusija pridno izvršujeta razoroževanje. Rezervne vojaške čete se pošiljajo z gališko-ruske meje domov. Skupno je odpustila Avstrija 35 tisoč mož. V severnih deželah, posebno v Galiciji, imajo vlaki radi velikega števila vračajočega se vojaštva velike zamude. Tudi na južni železnici je imela te dni večina vlakov zamudo. Odpušteni vojski so po poročilih vojne uprave zdravi in popevajo vesele pesmi. Na Ogrskem so odpušteni rezervisti pri vseh 32 honvednih (domobrinskih) polkih.

Junaški črnogorski dečki.

Nek italijanski list poroča s Cetinja, da je dne 10. marca par črnogorskih dečkov, starih okrog 12 let, ustavilo pri Njegušu 2 turška častnika, ki sta pobegnila iz ječe v Podgorici. Dečki so pritirali oba častnika pred stražo. Na vprašanje poveljnika straže, kako da sta se udala takim malim dečkom, sta odgovorila častnika: „Z orožjem se ni šaliti.“ Častnika so Črnogorci tirali nazaj v Podgorico, imena hrabrih dečkov pa so bila sporočena kralju.

Vstani, borni narod moj!

Voditelj hrvaške kmečke stranke, Stjepan Radić, pripoveduje, da je proučeval v Požunu na Madžarskem delavske razmere. Spoznal se je najprej s slovaškim nosačem, ki mu je odgovoril na vprašanje, koliko Slovaškov je v Požunu: „Gospodine, kdorkoli tu kaj vozi ali nosi, ta je Slovaček. Ako bi ta Slovaček poznal razmere v avstro-ogrski državi, lahko bi rekel: Kdorkoli v tej državi kaj vozi ali nosi, ta je Slovan.“

Poglejmo naše razmere na Slovenskem Štajerju! Na naših sodiščih so suhi in zgajeni slugi in oficijanti Slovence, dobro rejeni sodniki so Nemci; na glavarstvih, na davkarijah, poštah, železnicah, ravno tako, Konjski hlapci je Slovenec, lastnik je Nemec, zgoraj na trdem kozlu sedi Slovenec, odzadaj na mehkih blazinah v kočiji se stega gospod Nemec. Čevlje snaži slovenska dekla, a obuva jih nemška gospa in gospod. V fabrikah in večjih obratih so oni, ki delajo, Slovenci, oni, ki zapovedujejo in vodijo podjetje, so Nemci. V trgovinah so oni, ki prinašajo denar, Slovenci, oni, ki ga jemljejo in spravljajo, Nemci. Kar koli na Slovenskem Štajerju vozi ali nosi, to je Slovenec.

A ne samo na Slovenskem Štajerju spadajo med trpeče stanove Slovenci, ampak tudi po drugod na Štajerskem. V Gradcu je vse polno naših mladeničev in deklet v službi in delu. In v vsakem mestu na Štajerskem najdemo precejšnji del delavcev in deklet slovenskega rodu. Kjerkoli so tovarne ali rudokopi, tam so močne slovenske naselbine, kakor v Voičbergu, Donavicu, Kapfenbergu itd.

So tako zaslepljeni Slovenci, ki obsojajo boj naših državnih in deželnih poslancev za enakopravnost Slovencev z Nemci, ker zahtevajo tudi za naše urade sinov slovenskih starišev, ker zahtevajo slovenskih strokovnih šol za spodnji Štajer, da pridejo slovenski sinovi s svojo marljivostjo v osprednje vrste in ker s svojim bojem vlivajo našim ljudem poguma ter samozavesti za narodno-gospodarski napredek na domačih tleh. So taki ljudje, ki obsojajo ta boj, posebno ako je nekoliko krepkejši in se imenuje obstrukcija. Toda to so ljudje, ki ne ljubijo ljudstva, ki ga želijo imeti samo za hlapce in delavce, ki ga sami izrabljajo in odirajo.

Mi ne spadamo med one, ki hočejo naš narod za vse čase ohraniti samo za duinarje in hlapce. Ne sovražimo Nemcev, nočemo jih ugonobiti. Toda Slovence hočemo postaviti enakopravnega brez Nemca. Svojemu narodu hočemo odpreti pot do vsake službe, do vsakega kruha, tudi do belega. Ljubi Bog ni ustvaril Slovence, da je drugim gospodarski suženj in tlačan, ampak da uživa iste zemeljske dobrrote kakor drugi. Za tako enakopravnost se borimo in trdno smo uverjeni, da bo na našem delu počival božji blagoslov, kajti Odrašenik ni učil: Tlači svojega bližnjega, ampak: Ljubi svojega bližnjega. Ko je hodil naš Gospod po zemlji, se ni hotel klanjat k gospodujočim krogom, ampak zahajal je k onim, ki so bili njegove ljubezni najbolj potrebni, k ubogim, bolanim, trpečim. Mnogi se smatrajo dandanes za dobre Kristijane, vendar za svoje delovanje in občevanje smatrajo pri merne le visoke in imovite stanove, žuljave roke jim mrzijo, vzdih delavskih hiš jim je zopern. To ni krščansko, naš Učenik nas je drugače učil.

Mnogo izmed naših ljudi gre v mesta in fabrike, da si lažje ustanovijo svoje lastno ognjišče. To so mladi ljudje, polni upov in načrtov, z zlatimi gradovi — a le v svojih drznih načrtih za bodočnost. V Bosni in Hercegovini je mnogo cenega sveta, ki vpije po gospodarjih. Na Balkanu se odpira sedaj mladim, resnim ljudem prilika za lepo bodočnost. Zemlje veliko, dela preobilo, ljudi pa malo. Tam je prilika prej priti do boljšega in samostojnega kruha, nego po naših mestih ter fabrikah. Kdor hoče dandanes naprej in kvišku, mora imeti odprte oči.

Politični ogled.

— Naš cesar je zelo čvrst in zdrav. Veliko noč bo obhajal v družini hčerke Valerije. Meseca aprila pa se poda za nekaj časa na Ogrsko, kjer bo prebival v svojem poletnem gradu Gödöllő.

— Avstrijska politika je sedaj popolnoma v protislovanskem toku. Niti Srbi niti Črnogorci nam nočejo vzeti niti koščeka zemlje, vendar je naše razmerje proti obema napeto, ker se hočeta Srbija in Črna gora povečati z zemljo, ki sta jo odvzeli Turkom. Ne dovolimo tudi, da se povečajo na turški račun. Druge države te politike ne razumejo, zato pa smo se morali že v marsikaterem vprašanju, kjer smo nasprotovali balkanskim slovanskim narodom, umakniti in udati. Avstrija bi ne smela služiti nemškimi madžarskim strastem, ker je po večini slovanska država. Avstrija ima le v krščanski pravičnosti do vseh narodov svoj obstanek in svojo bodočnost. Od sedanje

naše zunanje politike nasproti Slovanom na Balkanu pa bo imela škodo tudi sv. katoliška cerkev. Avstrija velja kot katoliška država in zato z avstrijsko politiko izgublja tudi katoliška stvar med balkanskimi narodi. A na drugi strani pridobiva pravoslavlje moč. Že smo začeli slutiti, da nas Bog hoče tepsti za naše grehe s pravoslavljem.

— Deželni zbori. Tržaški deželni zbor je sklican na 27. marca h kratkemu zasedanju, da reši proračun. Zasedanje kranjskega deželnega zbora pa je odgođeno do jeseni. Moravski in predarlški deželni zbor sta sklicana na 27. t. m., moravski pa je začel zborovati že 18. marca.

— Ogrsko. Dne 13. marca, ko se je vršila seja državnega zbora, je grof Tisa nastanil 200 policistov in orožnikov v zbornico. Od opozicije je došlo v zbornico 70 poslancev, med njimi voditelji Apponyi, Zichy, Justh in Košut. Ko Tisa otvori sejo, da se začne razprava o novem poslovniku in hišnem redu, se začne viharjni škandal. Poslanec Lovassy zakliče Tiso: „Goljuf, lump!“ Poslanec Kun kliče Tiso: „Suft! Lopov!“ Ogoljufalsi državo! Tat!“ Tisa odredi, da se Lovassy izroči imunitetnemu odseku. Lovassy kriči naprej: „Ti si bil izvoljen z ukradenim denarjem! Lukač naj dokáže, da to ni res! Vstani!“ itd. Tisa in Lukač učiata opozicija nadalje tudi da sta porabila nad 4 milijone kron državnega denarja za volilno agitacijo. Tisa pozove policijo, da poslance odstrani. Ista pride ob 11. uri v dvorano. Justh izjavi nato, da protestira, da je posvetovanje nepostavno in da se opozicija sama odstrani. Opozicija se odstrani. Na hodniku nastane nemir in pretep. 10 poslancev opozicije se med tem izključi od 15, oziroma 10 sej. Večina sprejme nov poslovnik in hišni red, po katerem ima predsednik zbornice skoro neomejeno oblast in sme razgrajajoče poslance s pomočjo policajev iztirati iz zbornice. Novi poslovnik je tako strog, da je odslej vsaka obstrukcija skoro nemogoča. V zbornici se ustanovi posebna stalna policijska straža, ki bo imela namen, metati nemirne poslance iz zbornice. — V petek je bila zadnja seja. Prihodnje zasedanje bo še-le maja.

— Boj katoliškim šolam. V francoski poslanski zbornici je predložen nov šolski zakonski načrt, ki ima namen, katoliške šole popolnoma zadušiti. Po novi postavi bodo dobivali otroci, ki zahajajo v državne ljudske šole, zastoj knjige, zdravniško pomoč in gorak zajuterk. Državne šole dobe tudi najmanjše šolske občine. Na ta način bo seveda tekmovanje katoliških svobodnih šol silno oteženo. Na eni strani morajo plačevati in vzdrževati državne šole, na drugi pa še svoje, iz katerih pa vrli tega izvačja država revne otroke s takimi podporami. Nova postava ima poleg tega tak paragraf, ki bo agitacijo za katoliške šole popolnoma onemogočil. Paragraf 21. šolskega zakona se namreč glasi: Kdor upliva s silo, grožnjami in drugimi sredstvi, ki povzročajo gneto ali ugledno škodo na stariše, z namenom, da bi ne pošiljali otrok v državne šole in ne dajali otrokom v roke knjig, ki so v rabi v državnih šolah, se kaznuje z zaporom od 5 do 30 dni. Kdor bo tedaj starše opozarjal na njihovo versko dolžnost in krščansko prepričanje in jih opozarjal na žalostne posledice brezverokih državnih ljudskih šol in njenih učiteljev, bo zaprt! Katoliške šole bodo dobile tudi nove stroge nadzornike, katerih naloga bo, paziti, da se v katoliških šolah država ne „napada“.

— Na Nizozemskem je državni zbor sprejel postavo, po kateri mora biti vsak delavec zavarovan za starost in onemoglost.

— Špansko. Odkar so prišli na Španskem na krmilo svobodnomiselci in liberalci, ni v tej, prej evetochi deželi več miru. Neprestani prepiri, nemiri in poboji, katere povzročajo liberalci in z njimi zvezani socialisti ter anarhisti, so vzeli Španski nekdanje pošteno lice. Prejšnji teden je prišlo v San Pedro d' Aldeve do krvavega boja med pristaši kralja in ljudovlade (republike). Poboje so povzročili liberalni republikanci. Ker so pri volitvah v okrajni zastop zmagali pristaši kralja. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Katoliška stranka se bori na strani kralja proti liberalnim republikancem, čeravno je kralj Alfonz postal zadnji čas velik prijatelj liberalcev.

— Vstaja v Mehiki divja naprej. Ljudje se pobijajo kot živali, vstasi palijo vasi in mesta. Bivši oblastnik države Coalil, ki je prestopil k vstašem, je bil ustreljen. Vstasi so pri Nogalesu premagali večji oddelek vladnih čet, ki se je umaknil na ameriška tla, kjer je bil razorožen. Na bojišču je obležalo 100 oseb mrtvih in 200 ranjenih.

Razne novice.**Godovi prihodnjega tedna.**

- 23. nedelja: Velika noč, Vstajenje Gospodovo.
- 24. Velikonočni ponedeljek: Gabriel.
- 25. torek: Oznanjenje Marje Device.
- 26. sredo: Emanuel, mučenec.
- 27. četrtak: Rupert, škof; Janez.
- 28. petek: Janez Kapistran.
- 29. sobota: Ciril, škof in mučenec.

* Veselo Veliko noč vsem našim naročnikom, dopisnikom in somišljenikom želi uredništvo in upravnništvo „Slovenskega Gospodarja“.

* Osebna vest. Za ravnatelja deželnih električnih naprav je od kranjskega deželnega odbora imenovan naš štajerski rojak gospod inženir Dušan Serbec.

* Iz sodne službe. Za okrajnega sodnika v Mariboru je imenovan predstojnik okrajnega sodišča v Šoštanju, dr. Gustav Rostok.

* Birmovanje in kanonična vizitacija v lavantinski skofiji se vrši letos v dekanijah: Maribor desni breg, Velika Nedelja, Stari trg in Zavre.

* Opozarjamo vse posestnike, ki so podvrženi osebni dohodnini, na spis „O napovedi dohodkov davčni oblasti“ v današnjih „Gospodarskih Novicah“.

* Slov. Straža je založila 10 vrst krasnih velikonočnih razglednic. Le žal, da so te razglednice izšle zopet le malo časa pred Veliko nočjo.

* 1050 letnica prihoda sv. Cirila in Metoda je letos. Katoliški Cehi se pridno pripravljajo na to slovesnost. Na Velehradu se bo vršila glavna slavnost od 5.—22. julija t. l.

* Mladeničem-nabornikom! Nek Orel piše: Znano je, kako se po nekod mladeniči ob času, ko je nabor, nedostojno obnašajo. Vidijo se vsakovrstne nerodnosti: kletev, nesramno govorjenje, vpitje, pijančevanje, pretepi in drugo. In to med Slovenci, ki se vendar štejejo med izobražene! A to ni lepo! Zato pa morate fantje, posebno Orli, skrbeti, da bodo letošnji nabori častni za vas, častni za celo orlovsko organizacijo. Ravno pri naboru vlada toliko nespametnih navad in se priglodi toliko grdih lahkomišelnosti, da se nam zdi svarilna beseda na mestu. Zato pa, Orli, pokažite ta dan, ko mislijo drugi, da morajo noreti, popivati in razsajati, da ste zreli in trezni fantje, pokažite, da ste Orli, visoko leteči, ki se nikdar ne ponizate v blato. Bodite veseli, zapojte lepo slovensko narodno popevko, zberite se fantje enega odseka ali okrožja skupaj, ne družite se pa z mladeniči, ki nočejo opustiti surove razvade, ki je v nečast slovenskim fantom. Naša organizacija mora vse take surove razvade odpraviti. Pokažite, da niste samo čvrstega telesa, temveč tudi krepke volje, in zmagaajte ta dan sami sebe. Treznost, poštenost, to je čast in ponos slovenskega mladeniča!

* 25letnica znamenitega ustanovitelja Rajfajznovih posojilnic. Dne 11. marca je preteklo 25 let, odkar je umrl v Nemčiji Friderik Viljem Raiffeisen, oče naših ljudskih posojilnic in gospodarskih kmečkih združenj. V Avstriji je bilo leta 1912 nič manj kakor 7901 denarnih združenj njegovega načina. Raiffeisen je bil veren mož, poln krščanskega duha. Vedno je povdarjal v združništvu krščansko delo ljubezni in pa pravno povzdigo ljudstva. S katoliškimi politiki in narodnimi gospodarji je bil vedno v stiku, živel z njimi v najboljšem prijateljstvu in je bil silno vesel, da se je ravno katoliško ljudstvo oklenilo tako hitro njegovih načel v združništvu. Danes se spominja tega moža gotovo vse kmečko ljudstvo z največjo hvaležnostjo.

* Velikonočno propoved je naredil izvrstno urejevalni delavski list „Naša Moč“ sedanjemu kapitalističnemu gospodarstvu na podlagi svetopisemskih besed: Vi živite na zemlji veselo (v izobilju), se šopirite ter pitate vašo srečo kot za klavni dan. Edini delavec, ki je najbolj izpostavljen nemilosti kapitalizma, se je v svoji organizaciji opogumil za boj proti nezno. snim krivicam tlačiteljev. Posebno pa je poklicano krščansko delavstvo v boj proti krivicam in za pravico. In to posebno sedaj, ko opravlja socialna demokracija novodobnemu (modernemu) kapitalizmu hlapčevska dela. Krščanske delavske organizacije so poklicane varovati delavske pravice in se boriti proti vsem krivicam. Krščanstvo samo je pravičnost, ki mora sovražiti vsako krivico in se ji z vsemi silami protiviti. Zato morejo biti le krščanske delavske organizacije v resnici sposobne za boj proti krivici. Gotovo je, da je izobrazba za delavski stan v boju nujno potrebna. Vsled tega pa skuša ravno krščansko-socialna delavska organizacija svoje člane duševno kolikor mogoče dvigniti, da morejo soditi in presojudati lastne stanovske zadeve in se tako pripravljajo za bodoče čase. V tem oziru ima posebno hvaležno nalogo naša Jugoslovanska strokovna zveza, katere nam bi se vse slovensko krščansko delavstvo čim preje tesno oklenilo.

* Slovenci v Nemčiji. Iz Gladbecka na Westfalskem pišejo: „Tudi v Nemčiji imamo duhovnike, ki so se naučili slovenski, da morejo slovenski spovedovati, pridigati itd. Zdaj sta 2 tedna, kar smo dobili tudi tukaj takega gospoda. Veselimo se, da imamo sedaj v Gladbecku svojega gospoda. In zdaj je bilo prvič, da smo imeli pri 40urni molitvi posebno slovensko uro. Od vseh strani so prišli Slovenci moliti in obiskati izpostavljenega Boga v najsvetejšem Zakramentu. Ura je bila jako lepa. Novi slovenski gospod so na prižnici molili rožni venec in potem smo bili litanije. To je kaj posebnega za Nemce, peti litanije; zato je prišlo veliko Nemcev poslušati. In soglasno smo pozneje slišali: lepo je bilo, bilo je krasno. In učiteljica je rekla: Slovenci pojejo še lepše brez orgel kakor Nemci z orglami. Tako skrbimo tudi v tujini, da varujemo svoj materni jezik in ljubezen do svoje lepe domovine. Tudi v tuji deželi smo in ostamo pravi Slovenci.“

* Katoliški nemški kmetje na Srednjem in Zg. Štajerskem, ki so združeni v „Katoliško-konservativnem kmečkem društvu“, zborujejo letos o Binkošti v Gradcu. Dne 25. marca pa zboruje kmečka hranilnica istega društva, katere je imela lanskob leto nad 20 milijonov kron prometa.

* Kakšni ljudje hujskajo zoper vero? Urednik najstrupenejšega nemškega lista za odpadniško gibanje „Aussig-Karbitzer Volkszeitung“, Emil Oskar Simon, je bil dne 1. marca neprijetno presenečen. Soc. demokratski list „Volksrecht“ v Ustju na Češkem mu je namreč očital, da je bil Simon na poroti v Reggiju obsojen radi cerkvenega ropu v 3letni zapor in v eno-